# FIȘA DISCIPLINEI

**1. Date despre program**

| | |
|---|---|
| 1.1 Instituția de învățământ superior | Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca |
| 1.2 Facultatea | De Litere |
| 1.3 Departamentul | Filologie și Studii culturale |
| 1.4 Domeniul de studii | Filologie |
| 1.5 Ciclul de studii | Masterat |
| 1.6 Programul de studii / Calificarea | Limba română în context european |
| 1.7 Forma de învățământ | IF – învățământ cu frecvență |

**2. Date despre disciplină**

| | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.1 Denumirea disciplinei | **PRAGMALINGVISTICĂ** | | | | | | | | Codul disciplinei | | 11.10 | |
| 2.2 Titularul de curs | *PROF. UNIV. DR. HABIL. FELECAN DAIANA – daiana18felecan@yahoo.com* | | | | | | | | | | | |
| 2.3 Titularul activităților de seminar / laborator / proiect / practică | *PROF. UNIV. DR. HABIL. FELECAN DAIANA – daiana18felecan@yahoo.com* | | | | | | | | | | | |
| 2.4 Anul de studiu | I | 2.5 Semestrul | II | 2.6 Tipul de evaluare | | | | | | | | C-notă |
| 2.7 Regimul disciplinei | Categoria formativă | | | | | | | | | | | DA |
| | Opționalitate | | | | | | | | | | | DOP |

**3. Timpul total estimat**

| | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 3.1 Număr de ore pe săptămână | 4 | din care: | 3.2 Curs | 3 | 3.3 Seminar | 1 | 3.3 Laborator | 0 | 3.3 Proiect | 0 | 3.3 Practică | 0 |
| 3.4 Număr de ore pe semestru | 56 | din care: | 3.5 Curs | 42 | 3.6 Seminar | 14 | 3.6 Laborator | 0 | 3.6 Proiect | 0 | 3.3 Practică | 0 |

| | |
|---|---|
| 3.7 Distribuția fondului de timp (ore pe semestru) pentru studiu individual și evaluare: | |
| (a) Evaluare | 2 |
| (b) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe | 60 |
| (c) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platforme electronice de specialitate și pe teren | 40 |
| (d) Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri | 40 |
| (e) Tutoriat | 10 |
| (f) Alte activități | 17 |
| 3.8 Total ore studiu individual și evaluare (suma (3.7(a)…3.7(f)) | 169 |
| 3.9 Total ore pe semestru (3.4+3.8) | 225 |
| 3.10 Numărul de credite | 9.0 |

**4. Precondiții** (acolo unde este cazul)

| | |
|---|---|
| 4.1 de curriculum | Lingvistică generală<br>Limba română contemporană.<br>Fonetică Limba română contemporană.<br>Lexicologie Limba română contemporană.<br>Morfologie Limba română contemporană.<br>Sintaxă |

| | |
|---|---|
| | Stilistică funcțională |
| 4.2 de competențe | |

**5. Condiții** (acolo unde este cazul)

| | |
|---|---|
| 5.1. de desfășurare a cursului | |
| 5.2. de desfășurare a seminarului / laboratorului / proiectului | |

**6. Competențele specifice acumulate**

| | |
|---|---|
| Competențe profesionale | C1. Aprofundarea cunoștințelor teoretice și practice de limba română, contact lingvistic și cultural. C2. Îmbunătățirea aptitudinilor de comunicare scrisă/comunicare orală.<br>C3. Familiarizarea cu noile tendințe din lingvistica europeană, stilistică, pragmatică.<br>C4. Asimilarea principalelor direcții din filologie romanică și dialectologie.<br>C5. Înțelegerea superioară și capacitatea de a analiza discursul. |
| Competențe transversale | CT1. Gestionarea responsabilă a procesului de învățare specific domeniului de studii lingvistice, diagnoza nevoilor de formare în funcție de cerințele de pe piața muncii, analiza reflexivă și dezvoltarea continuă a propriei activități profesionale.<br>CT2. Coordonarea și conducerea eficientă, riguroasă a activităților organizate în echipă multidisciplinară.<br>CT3. Executarea unor sarcini profesionale complexe, atât în condiții de autonomie și de independență profesională, cât și în echipă, în situații de multiculturalitate și pluridisciplinaritate, în acord cu principiile deontologice de la locul de muncă. |

**7. Rezultatele așteptate ale învățării**

| | |
|---|---|
| Cunoștințe | - cunoașterea conceptelor fundamentale ale pragmatica lingvistică (discurs, enunț, deixis, anaforă, modalizare);<br>- înțelegerea mecanismelor de organizare pragmatică a discursului;<br>- cunoașterea teoriilor și direcțiilor moderne din pragmatică și analiza discursului;<br>- înțelegerea relației dintre pragmatică și discipline conexe (sociolingvistică, psiholingvistică, stilistică);<br>- cunoașterea strategiilor conversaționale și a mecanismelor dialogului;<br>- înțelegerea fenomenelor de polifonie, dialogism și reprezentare discursivă |
| Abilități | - realizarea de analize pragmalingvistice ale textelor literare și nonliterare;<br>- identificarea elementelor pragmatice (deictice, conectori, strategii discursive); - interpretarea sensurilor explicite și implicite ale unui text;<br>- analiza situațiilor de comunicare și a participanților la discurs;<br>- utilizarea conceptelor pragmatice în interpretarea discursului;<br>- formularea de analize critice și argumentate pe baza textului;<br>- integrarea perspectivelor interdisciplinare în analiza lingvistică |
| Responsabilitate și autonomie | - dezvoltarea autonomiei în analiza discursului și interpretarea textelor;<br>- asumarea unei perspective critice și reflexive asupra comunicării;<br>- utilizarea responsabilă a instrumentelor teoretice în analiza pragmatică;<br>- gestionarea independentă a procesului de documentare și cercetare;<br>- integrarea cunoștințelor în contexte interdisciplinare și multiculturale;<br>- participarea activă la dezvoltarea profesională și academică;<br>- capacitatea de a formula opinii argumentate și de a depăși interpretările stereotipe |

**8. Obiectivele disciplinei** (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

| | |
|---|---|
| 8.1 Obiectivul general al disciplinei | Cursul își propune ca masterandul *să beneficieze de o privire sintetică asupra studiului pragmaticii și lingvisticii pe baza unei bibliografii aduse la zi.* |
| 8.2 Obiectivele specifice | •*să intre în contact (ne)mijlocit cu studiile fundamentale din domeniul pragmaticii și lingvisticii;*<br>• *să-și formeze deprinderea de a aborda critic și selectiv lucrările din câmpul informațional al disciplinelor în discuție;*<br>• *să dobândească abilitatea de a formula distincții și delimitări între accepțiile termenilor operaționali, în funcție de compartimentul lingvistic pe care îl deservesc (de ex.: temă, subiect, enunț, propoziție, frază etc.)*<br>• *să poată realiza analiza pragmalingvistică a unui text (non)literar;*<br>• *să sesizeze aspectele comune pragmaticii și disciplinelor conexe (sociolingvistica și psiholingvistica);*<br>• *să dobândească aptitudinea de a face cu ușurință conexiuni între alte domenii ale lingvisticii ( pragmatică – teoria textului – teorie literară – stilistică);*<br>• *să capete deprinderea de a se folosi de interdisciplinaritate în cazul textelor pertinente;*<br>• *să-și dezvolte vocabularul cu termeni operaționali specializați pentru denumirea noțiunilor pragmaticii.* |

**9. Conținuturi**

| **9.1 Curs** | **Nr. ore** | **Metode de predare** | **Observații** |
|---|---|---|---|
| 1. Pragmatica – delimitări ale conceptului; Retorica – fază inițială a pragmaticii<br>2. Pragmatica lingvistică; Definiții. Analiza discursului. Analiza conversației. Lingvistica textului<br>3. Discursul; Organizare pragmatică. Mecanismele discursului. Enunțul. Definiții. Tipologie<br>4. Deixis; Definiție; deictice simbolice vs. ostensive; categorii de deictice<br>5. Anafora. Definiție. Tipologie<br>6. Modalizarea. Modalizatori. Modalitatea epistemică. Modalitatea deontică<br>7. Conectori frastici și transfrastici. Definiții. Conectorii pragmatici. Conectorii de structurare discursivă<br>8. Dialogul. Definiții. Dialogul raportat la context. Unitățile dialogului. Strategii ale politeții (strategiile politeții negative; strategiile politeții pozitive)<br>9. Conversația. Strategii conversaționale<br>10. Organizarea prozodică a enunțului. Intonația. Accentul. Pauza<br>11. Limba română vorbită. Structuri și strategii<br>12. Pragmatica discursului literar. Conectorii argumentativi<br>13. Nivelurile limbajului. Nivelul universal/ istoric/ individual<br>14. Polifonie lingvistică și polifonie literară. Aspecte definitorii. Polifonie și dialogism. Reprezentanții polifoniei lingvistice. Discursul reprezentat. Modalizarea autonimică | 28 | Prelegerea, expunerea, explicația, exemplificarea. | |
| Bibliografie:<br>Adam, Jean-Michel, 2008, *Lingvistică textuală*, Iași, Institutul European. Austin, J. L., 2005, *Cum să faci lucruri cu vorbe*, Pitești, Paralela 45. | | | |

| 9.1 Curs | Nr. ore | Metode de predare | Observații |
|---|---|---|---|


Bahtin, M., 1970, *Problemele poeticii lui Dostoievski*, București, Univers.
Bidu-Vrănceanu, Angela, Cristina Călărașu, Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, Mihaela Mancaș, Gabriela Pană Dindelegan, 2005, *Dicționar de științe ale limbii* (DSL), ediția a II-a, București, Nemira.
Ciolac, Marina, 1997, *Sociolingvistica școlară*, București, Bic All.
Coșeriu, Eugen, 1992-1993, *Prelegeri și conferințe* (1992-1993), supliment al publicației „Anuar de lingvistică și istorie literară", T. XXXIII, Seria A, Lingvistică, Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Iași.
Coșeriu, Eugen, 1994, *Lingvistică din perspectivă spațială și antropologică. Trei studii*, Chișinău, Știința. Coșeriu, Eugeniu, 1997, *Sincronie, diacronie și istorie*. *Problema schimbării lingvistice*, versiune în limba română de Nicolae Saramandu, București, Editura Enciclopedică.
Coseriu, Eugenio, 1999, *Introducere în lingvistică*, trad. de Elena Ardeleanu și Eugenia Bojoga, Ed. a II-a, Cluj, Editura Echinox.
Coșeriu, Eugeniu, 2000, *Lecții de lingvistică generală*, trad. din spaniolă de Eugenia Bojoga, Chișinău, Editura Arc.
Coșeriu, Eugeniu, 2004, *Teoria limbajului și lingvistica generală. Cinci studii*, Ediție în limba română de Nicolae Saramandu, București, Editura Enciclopedică.
Coșeriu, Eugeniu, 2009, *Omul și limbajul său. Studii de filozofie a limbajului, teorie a limbii și lingvistică*,
Antologie, argument și note de Dorel Fînaru, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza".
Coșeriu, Eugeniu, 2013, *Lingvistica textului. O introducere în hermeneutica sensului*, Iași, Editura Universității „ Alexandru Ioan Cuza".
Dascălu Jinga, Laurența, Liana Pop (coord.), 2003, *Dialogul în româna vorbită*, București, Oscar Print. Dragoș, Elena, 2000, *Introducere în pragmatică*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință.
Ducrot, O., Schaeffer, J. M., 1996, *Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului*, București, Babel.
Eco, Umberto, 1982, *Tratat de semiotică generală*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.
Felecan, Daiana, 2010, *Aspecte ale polifoniei lingvistice. Teorie și construcție*, București, Editura Tritonic. Foucault, Michel, 2008, *Cuvintele și lucrurile*, București, Rao Books.
Fillmore, Ch., 1981, *Pragmatics and the Description of Discourse*, în P. Cole (ed.), Radical Pragmatics, New York, Academic Press, p. 143-166.
Frâncu, Constantin, 1997, *Curente și tendințe în lingvistica secolului nostru*, Iași, Casa Editorială „Demiurg". Greimas, A. J., 1975, *Despre sens. Eseuri semiotice*, București, Univers.
Guțu Romalo, Valeria, 1973, *Sintaxa limbii române. Probleme și interpretări*, București, EDP.
Guțu-Romalo, Valeria (coord.), 2008, *Gramatica limbii române* (GALR), vol. II, *Enunțul*, Tiraj nou, revizuit, București, Editura Academiei Române.
Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, Dumitru Chițoran, 1975, *Sociolingvistica. Orientări actuale*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, 1991, *Narațiune și dialog în proza românească. Elemente de pragmatică a textului literar*, București, Editura Academiei.
Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, 1999, *Conversația: structuri și strategii*. *Sugestii pentru o pragmatică a românei vorbite*, Ediția a II-a revăzută, București, All Educational.
Ionescu Ruxăndoiu, Liliana 2003, *Limbaj și comunicare. Elemente de pragmatică lingvistică*, București, All Educational.
Slama-Cazacu, Tatiana, 1999, *Psiholingvistica – o știință a comunicării*, București, All Educational.
Jakobson, Roman, 1963, *Essais de linguistique générale*, Paris, Minuit.
Jakobson, Roman, 1964, *Lingvistică și poetică*, în *Probleme de stilistică*, București, Editura Științifică, p. 83- 125.
Maingueneau, Dominique, 2007, *Pragmatică pentru discursul literar*, Iași, Institutul European.
Maingueneau, D., 1993, *Le contexte de l'oeuvre littéraire. Énonciation, écrivain, societé*, Paris, Dunod. Moeschler, Jaques, Anne Reboul, 1999, *Dicționar enciclopedic de pragmatică*, Cluj, Echinox.
Moeschler, Jaques, Antione Auchlin, 2005, *Introducere în lingvistica contemporană*, Cluj, Echinox.
Nagy, Rodica, 2015, *Dicționar de analiză a discursului*, Iași, Institutul European.
Reboul, Anne, Jaques Moeschler, 2001, *Pragmatica*, *azi*, Cluj, Echinox.

| 9.1 Curs | Nr. ore | Metode de predare | Observații |
|---|---|---|---|
| Rovența-Frumușani, Daniela, 2005, *Analiza discursului. Ipoteze și ipostaze*, București, Tritonic.<br>Searle, John, 1972, *Les actes de langage*, Paris, Hermann.<br>Saussure, Ferdinand de, 1998, *Curs de lingvistică generală*, Publicat de Charles Bally și Albert Sechehaye, în colaborare cu Albert Riedlinger, traducere și cuvânt înainte de Irina Izverna Tarabac, Iași, Polirom.<br>Vlad, Carmen, 2003 (/2000), *Textul aisberg. Teorie și analiză lingvistico-semiotică*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Cluj, Casa Cărții de Știință.<br>Zafiu, Rodica, 2001, *Diversitate stilistică în româna actuală*, București, Editura Universității din București. | | | |

| 9.2 Seminar / laborator / proiect / practică | Nr. ore | Metode de predare | Observații |
|---|---|---|---|
| Analiză pragmalingvistică a diverselor texte literare și nonliterare. | 28 | Exercițiul | |
| Bibliografie: Aceeași de la curs. | | | |

**10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului**

Conținuturile disciplinei vin în întâmpinarea nevoilor comunității epistemice și profesionale din domeniul aferent programului. Disciplina îi pregătește pe masteranzi atât în vederea continuării studiilor universitare și postuniversitare, cât și a angajării în domeniul ocupațiilor înscrise în RNCIS pentru calificarea Limba română în context european sau în învățământ, dacă masteranzii parcurg și modulul psihopedagogic nivelul II.

**11. Evaluare**

| Tip activitate | 11.1 Criterii de evaluare | 11.2 Metode de evaluare (și forma evaluare: continuă/sumativă) | 11.3 Pondere din nota finală |
|---|---|---|---|
| 11.4 Curs | cu *examen scris*, care constituie 50% din notă. 50% din nota finală o reprezintă activitatea masterandului de la seminare:<br>- analize pragmalingvistice, cu aplicarea noțiunilor teoretice dobândite în cadrul cursului, pe diferite tipuri de texte: literare: primii dramaturgi români (începutul sec. al XIX- lea), V. Alecsandri, I. L. Caragiale, I. Creangă, Ionesco, Sorescu, Cărtărescu; Eugen Marin M. și nonliterare: publicații periodice din | Examen scris | 50% |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | diverse domenii ale socialului (politic, divertisment, publicitate etc.). | | |
| 11.5 Seminar/Laborator /Proiect / practică | Vezi supra! | Activitate la clasă | 20% |

11.6 Standarde minime de performanță pentru evaluarea competenței

- - elaborarea unui discurs oral/scris complex, bogat lexical și sintactic, articulat precis din punct de vedere logic, pe o temă de pragmalingvistică;
- - elaborarea unui discurs oral/scris complex, bogat lexical și sintactic, articulat precis din punct de vedere logic pe o temă dată;
- - redactarea unui document scris la nivel C1*(B2) pentru argumentarea unui punct de vedere pe o anumită temă, coerent și corect din punct de vedere lingvistic, adaptat contextului și domeniului de interes; argumentarea orală fluentă, corect articulată, la nivel minim C1*(B2);
- - abilitatea de a formula o sinteză a celor mai avizate opinii cu privire la sfera pragmalingvisticii;
- - posibilitatea de a distinge, în interiorul oricărei opere literare, componentele pragmatice ale acesteia;
- - identificarea participanților la constituirea unei situații de comunicare;
- - dobândirea unui metalimbaj adecvat specificului disciplinei;
- - deținerea unor strategii de lucru adecvate oricărui tip de text (non)literar;
- - desprinderea de judecățile preexistente și formularea unor opinii critice justificate de o bază amplă de argumente verificabile pe textul analizat;
- - aptitudinea de a descifra sensul / sensurile unui text literar la prima vedere;
- - putința de a utiliza noțiunile însușite în cadrul disciplinelor cu care pragmatica se intersectează: teoria textului, stilistică, estetică, lingvistică generală, semiotică.

  Pentru a putea promova examenul, masterandul trebuie să îndeplinească *standardul minim de performanță*, constând în abilitatea de a realiza o analiză pragmalingvistică a unui text la prima vedere.

| **Data completării:** | **Titulari** | **grad didactic, titlu Prenume NUME** | **Semnătura** |
|---|---|---|---|
| 20.07.2026 | Curs | Prof. univ. dr. habil. Daiana Felecan | |
| | Aplicații | Prof. univ. dr. habil. Daiana Felecan | |
| | | | |

| | |
|---|---|
| Avizul Directorului departamentului care coordonează disciplina, doar dacă acesta diferă de departamentul organizator al programului de studii | Director Departament<br><br>Lector univ. dr. Ramona Demarcsek |

| | |
|---|---|
| Data avizării în Consiliul Departamentului:<br>22.07.2026 | Director Departament<br>Lector univ. dr. Ramona Demarcsek |
| Data aprobării în Consiliul Facultății:<br>24.07.2026 | Decan,<br>Conf. univ. dr. Anamaria Fălăuș |